

اولویت مقامات حکومتی در امر مبارزه با فساد

سرمقاله

حکومت و چالش های بیرونی و درونی

حفیظ الله زکی

حکومت وحدت ملی در پی یک انتخابات جنجالی و در نتیجه یک توافق سیاسی به وجود آمد. به این خاطر در برابر چالش ها و رقابت های جدی که در درونش جریان دارد از استحکام و توانایی لازم برخوردار نمی باشد. این حکومت ترکیبی از گرایش های نژاد پرستانه و به منظور دسترسی به یک اجماع ملی و یا پرهیز از یک نفاق ملی شکل گرفته است. بنابراین یک حکومت آسیب پذیر است. این حکومت با این ساختار و ترکیب برای پیشبرد سیاست ها و برنامه هایش به حمایت و تشویق دلسوزانه مردم نیاز دارد. بدون حمایت گسترده مردم این حکومت هم مشروعیت اش زیر سؤال قرار می گیرد و هم کارکردهایش با چالش و مانع روبرو می شود. علیرغم این ضرورت، حکومت فعلی با گستردگی تمام مورد تهاجم تبلیغاتی و کارشناسی های سیاسی قرار گرفته است. نه تنها حلقهات بیرون از ساختار حکومت، بلکه عناصر داخل حکومت نیز آن را به باد انتقاد می گیرند.

حکومت وحدت ملی با چالش های درونی مثل فساد اداری، پایین بودن ظرفیت، کم کاری و بیکاری مواجه می باشد و در بیرون با ناامنی، کارشناسی ها و دخالت های نامشروع برخی کشورهای خارجی و گروه های مخالف و معارض با چهره ها و خواسته های متفاوت و متنوع مواجه می باشد.

امروزه جامعه و همه ارگان های دولتی ما به بستری برای رشد و گسترش فساد تبدیل شده است. همه می دانیم که راهکارها تلاش های حکومت با همکاری جامعه جهانی در این زمینه با ناکامی مواجه است. همین وضعیت ناگوار کشور ما را در ردیف سوم کشورهای فاسد جهان قرار داده است.

پاسخ این پرسش را ما نمی توانیم به کارکردهای یک فرد، اگرچه در مقام و موقعیت رئیس جمهور قرار داشته باشد، جستجو کنیم؛ زیرا اگر چنین باشد، با تغییر حکومت و رؤسای جمهور و جایگزینی افراد قبلی با اشخاص بعدی باستانی مشکل حل می شد؛ اما برعکس می بینیم که هرچه حکومت ها تغییر می کنند و افراد در ادارات دولتی جایجا می شوند؛ تغییری در روند رو به رشد فساد در کشور به وجود نمی آید. پس مشکل حکومت و نظام اداری در افغانستان تنها مشکل فردی نیست؛ بلکه مشکل ساختاری و سیستمی است که حتا تعهد کاری و ظرفیت مسلکی افراد را نیز در ساختار معیوب خود از بین می برد.

متأسفانه در حال حاضر حملات انتحاری و تهاجمی طالبان، فقر، بیکاری، سبقت، آدم ربایی، منازعات خانوادگی، حوادث مربوط به قاچاق مواد مخدر، خبرهای مربوط به فساد اداری، کشتارها و خودسوزی ها تصویر وحشتناکی از افغانستان ارایه داده است. پیامد این تصویر در اذهان عمومی این است که فساد، تباهی، خشونت، اعتیاد، بیکاری و فقر جزو لاینفک زندگی در این کشور می باشد که از آن گریزی نیست.

چرا ما قادر نیستیم آرامش فیزیکی و روانی را به جامعه بر گردانیم؟ اول، چون آرامش، نظم، ثبات و امنیت در یک جامعه محصول احترام و عمل همگانی به قانون است. روحیه احترام به قانون و رعایت قانون در جامعه است که سبب پویایی، آرامی و ثبات در جامعه می گردد. در کشوری که قوانین آن توسط بالاترین مرجع تصمیم گیری نادیده گرفته شود، امنیت و عدالت حکمفرما نمی شود.

دوم، پس از یک دوره کوتاه امیدواری به وحدت و همبستگی مردم افغانستان، باز شاهد واگرایی های اجتماعی با چهره ها و شکل های متفاوت در کشور هستیم. واگرایی های قومی، زبانی و سیاسی عمده ترین چالش حکومت و مردم ما است. در حالی که می دانیم نفس تفاوت های قومی و زبانی اختلاف ساز نیست؛ بلکه این سیاست و درک منافع خاص از سیاست است که تفاوت ها را به اختلاف تبدیل می کند؛ امسا بازم این اختلافات روز به روز برجسته تر و آشکارتر می شود. عیب کلی ما این است که ما پیشتر از آن که خود به تحلیل و تفسیر یک رویداد بپردازیم، منتظر مسی مانیم تا نتخیگان ما آن را چگونه تفسیر می کنند. طبیعی است که نتخیگان تفسیر خاص خود را از یک رویداد ارایه می دهند. تا زمانی که سیستم کارآمد نگردد و رعایت قانون نهادینه نشود و نوع نگرش نتخیگان ما به پدیده های اجتماعی تغییر نکنند، امنیت و آرامش نیز رو نما نمی گردد.

تا حال هیچ وزیری و حتی معاون وزیر فعلی یا پیشین به دلیل دست داشتن در فساد به دادگاه کشانده نشده است. ما حاضریم پول های سیاه ذخیره شده به وسیله برخی از مقام های حکومتی و افراد بانفوذ در بیرون از کشور را بازگردانیم. این سخنان مایکل هارتمن، رئیس بخش حاکمیت قانون دفتر یوناما در کابل است. او در حالی چنین اظهارات را ایراد نموده است که شش هزار مقام دولتی دارایی خود را ثبت نموده است. امری که خوشبینی های زیادی در امر مبارزه با فساد به وجود آورده بود. در عین حال، برای مبارزه با فساد اداره عالی مبارزه با فساد نیز از سوی رئیس جمهور ایجاد شده است. با وجود اینکه اداره عالی مبارزه با فساد یک اداره موازی است اما، کشورهای کمک کننده تا حدی امیدوار شده است که رئیس جمهور غنی در امر مبارزه با فساد جدی است.

فساد در لایه های اجتماعی و فرهنگی جامعه ما ریشه دوانده است. در ۱۵ سال گذشته به عنوان مهمترین عامل هدر رفتن کمک های جامعه جهانی ناکارآمدی نهاد های دولتی نیز شناخته شده است. هدر رفتن و ناکارآمدی نهاد های دولتی باعث شد که بسیاری از کشورهای کمک کننده کمک های خود را منوط به مبارزه حکومت افغانستان با فساد اداری نماید. با وجود تلاش ها اما، فساد همچنان به عنوان یک امر پیش پا افتاده باقی ماند. در دوره حکومت حامد کرزی، فساد هیچ گاهی به عنوان یک امر تباه کننده جدی گرفته نشد. حامد کرزی و اداره او اما، خارجی ها را متهم به فساد نمود. او فساد های صورت گرفته در ادارات دولتی را در نسبت به فساد خارجی ها ناچیز می شمرد. بیه همین خاطر، در دوره حکومت او مقامات دولتی تا توانستند فساد نمودند. حتی شخص حامد کرزی، با استفاده از پست و مقام خود پول زیادی را میان سران جهادی و متنفذان قومی توزیع نمود. امری که تا هنوز ناپرسیده باقی مانده است. با وجود افشا شدن برخی از موارد فساد در اداره حکومت حامد کرزی، اما، هیچ گونه بررسی صورت گرفته است. اداره سیگار از هزاران مکتب، معلم و

رحیم حمیدی

دفاع ملی را مورد محاکمه قرار داده باشد. شرکت های که مسئولیت تدارکات نیروهای امنیتی را دارد و از نان و آب نیروهای امنیتی می زند و در بیسی موارد، گزارش ها، بخش از پول این بانک را دوباره وارد خزانه دولت نمود. با این حال، هیچ محاکمه ای در مورد عوامل ورشکست نمودن این بانک دایر نشده. بعدا، یکی از متهمین اصلی قضیه کابل بانک از زندان آزاد شده و در افتتاح یک شهرک اشتراک ورزید امری که منجر به اعتراض گسترده شهروندان در رسانه های اجتماعی شد. در پی آن، حکومت وظیفه مشاور حقوقی خود را به حالت تعلیق در آورد و در نهایت او را سبک دوش نمود. حکومت بسا ایجاد اداره ملی تدارکات قرارداد های زیادی را مورد بررسی قرار داد و میلیون ها افغانی را از این طریق آزاد کرد. رئیس جمهور و وزیر امور خارجه در این امر نقش داشته اند. اما، هیچ موردی که اکثر مقامات بلند پایه دولتی در دوره حکومت حامد کرزی، رئیس جمهور پیشین افغانستان فساد گسترده انجام داده است و شرکت های قراردادی وزارت داخله و

دانش آموز خیالی پرده برداشت. حکومت نسبت به این گزارش واکنش نشان نداد. فاروق وردگ، وزیر معارف دوران حامد کرزی، این گزارش را رد نمود. قضیه به همین جا خاتمه یافت. حکومت نه تنها به قضیه او رسیدگی نمود و آن را جدی نگرفت بلکه رئیس جمهور غنی او را به عنوان مشاور خود گماشت. همچنین مورد دیگر نیز فاش شد که حامد کرزی، ماهانه میلیون ها افغانی بدون حساب و کتاب به ادارات دولتی را در نسبت به فساد خارجی ها ناچیز می شمرد. بیه همین خاطر، در دوره حکومت او مقامات دولتی تا توانستند فساد نمودند. حتی شخص حامد کرزی، با استفاده از پست و مقام خود پول زیادی را میان سران جهادی و متنفذان قومی توزیع نمود. امری که تا هنوز ناپرسیده باقی مانده است. با وجود افشا شدن برخی از موارد فساد در اداره حکومت حامد کرزی، اما، هیچ گونه بررسی صورت گرفته است. اداره سیگار از هزاران مکتب، معلم و

آوارگی؛ بهایی که غیر نظامیان می پردازد

مهدی مدبر

است. گروه های تروریستی همواره تلاش کرده اند تا حد اقل کنترل بخش های از قلمرو خود را در دست داشته باشند تا بتوانند از قاچاق مواد مخدر، منابع مالی شان را تقویت کنند و امکانات و تجهیزات بدست بیاورند. گروه های تروریستی همواره تلاش کرده اند تا حد اقل کنترل بخش های از قلمرو خود را در دست داشته باشند تا بتوانند از قاچاق مواد مخدر، منابع مالی شان را تقویت کنند و امکانات و تجهیزات بدست بیاورند. گروه های تروریستی همواره تلاش کرده اند تا حد اقل کنترل بخش های از قلمرو خود را در دست داشته باشند تا بتوانند از قاچاق مواد مخدر، منابع مالی شان را تقویت کنند و امکانات و تجهیزات بدست بیاورند.

است. گروه های تروریستی همواره تلاش کرده اند تا حد اقل کنترل بخش های از قلمرو خود را در دست داشته باشند تا بتوانند از قاچاق مواد مخدر، منابع مالی شان را تقویت کنند و امکانات و تجهیزات بدست بیاورند. گروه های تروریستی همواره تلاش کرده اند تا حد اقل کنترل بخش های از قلمرو خود را در دست داشته باشند تا بتوانند از قاچاق مواد مخدر، منابع مالی شان را تقویت کنند و امکانات و تجهیزات بدست بیاورند.

است. گروه های تروریستی همواره تلاش کرده اند تا حد اقل کنترل بخش های از قلمرو خود را در دست داشته باشند تا بتوانند از قاچاق مواد مخدر، منابع مالی شان را تقویت کنند و امکانات و تجهیزات بدست بیاورند. گروه های تروریستی همواره تلاش کرده اند تا حد اقل کنترل بخش های از قلمرو خود را در دست داشته باشند تا بتوانند از قاچاق مواد مخدر، منابع مالی شان را تقویت کنند و امکانات و تجهیزات بدست بیاورند.

روزنامه افغانستان The Daily Afghanistan Outlook AFGHANISTAN

را در معرض بیماری های گوناگون قرار می دهد. به همین خاطر شماری از این افراد آسیب پذیر به اثر سرما یا گرما یا بیماری شان را از دست می دهند. غیرنظامیان و افراد ملکی در جریان جنگ علاوه بسر اینکه آواره می شوند و خانه و زندگی شان را از دست می دهند، در بسیاری مواقع هدف گلوله از سوی طرف های جنگ و نظامیان قرار می گیرند و جان شان را نیز از دست می دهند. چندی پیش دفتر سازمان ملل متحد در کابل اعلان کرد سال ۲۰۱۶ افزایش یافته است و گروه های مسلح مخالف دولت افغانستان مسئولیت بیشتر هدف قراردادن غیرنظامیان را دارد. سه دهه جنگ در افغانستان بیشتر از این که گروه ها و طرف های درگیر را صدمه بزند، مردم ملکی و بسی گناه را به خاک و خون کشانده است. گروه طالبان نیز به بهانه های مختلف مردان، زنان و کودکان بی دفاع کشور ما را به گلوله بستند و زندگی شان را گرفتند. در پانزده سال اخیر نیز همواره غیرنظامیان و افراد ملکی قربانی جنگ و خشونت در افغانستان بوده اند. حملات انتحاری، انفجار ماین های کنار جاده و حملات تروریستی همواره از مردم قربانی گرفته است. این روزها علاوه بر اینکه جنگ در ولایت هلمند شدت بیشتری یافته است و افراد ملکی و غیرنظامی را آواره کرده است در سایر نقاط کشور نیز جنگ جریان دارد و هر روزه از شهروندان کشور قربانی می گیرد. نیروهای امنیتی نیز طبق گزارشهای رسانه های بین المللی با کمبود تجهیزات مواجه و امکانات و حمایت های سیاسی مواجه هستند و در خط مقدم جنگ به سختی و به دشواری های فراوان از سنگر شان دفاع می کنند. اگر وضعیت به همین گونه تداوم پیدا کند و نیروهای امنیتی کشور نتوانند کنترل و لیسوالی های هلمند را در دست بگیرند، افرادی ملکی و غیرنظامیان بیشتری در ولایت هلمند آواره خواهند شد و با سرنوش نامعلوم و دشواری روبرو خواهند شد.

روزنامه افغانستان از همه دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید. هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد. مقالات وارده بازگردانده نمی شود. مسئولیت مقالات به عهده نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله بیاتگر دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد. روزنامه افغانستان بخش دری و پشتوی روزنامه اوت لوک افغانستان است. www.dailyafghanistan.com Email: thedailyafghanistan@yahoo.com